

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

VASILE ZAGORSCHI

(27 februarie 1926 – 01 octombrie 2003)

Compozitor, pianist și pedagog

95 de ani de la naștere

Vasile Zagorschi s-a născut în satul Șevcenko-Chilia (județul Ismail)

1941-1944 - Liceul „B.P. Hașdeu” din Chișinău

1944-1945 - Gimnaziul „Alexandru Lahovari” din Râmnicu-Valcea

1945-1952 - Conservatorul de stat din Chișinău la clasa de compoziție a profesorului Leonid Gurov. Ulterior a obținut titlul științific de docent în muzicologie

1964-1990 a prezidat la Uniunea compozitorilor și muzicologilor din RSS Moldovenească

1978-1990 - Comitetul executiv al Consiliului Muzical Internațional UNESCO

Zagorschi Vasile [online] [citat 18 ian. 2021]. Disponil:

<https://m.moldovenii.md/md/people/66>

FUNCTII:

- **Director al Teatrului de operă și balet din Chișinău**
- **Profesor la Catedra de Teoria muzicii și Compoziție**
- **Prorector al Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice „Gavriil Musicescu” din Chișinău**
- **Membru al Uniunii Cineaștilor, al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova**
- **Membru individual al Consiliului Internațional pentru Muzică (UNESCO)**

Șiko Aranov
apelează la ajutorul lui Vasile
Zagorskii
petru muzica din primele filme
artistice din Moldova
„Leana” și „Cântări
moldovenești”

În anul 1965, debutează la Studioul „Moldova-film”, compunând muzica la filmul artistic „Evadat de sub escortă”.

A compus muzica la mai multe filme artistice, dintre care:

Mariana (1967);

Riscul (1970);

Podurile (1973);

Agent al serviciului secret (1978);

Trecea o lebădă pe ape (1982);

Prietenie între bărbați (1983);

Viața și nemurirea lui Serghei Lazo (1984) etc.

A colaborat fructuos cu mai mulți regizori, cum ar fi de exemplu regizorul Vasile Pascaru.

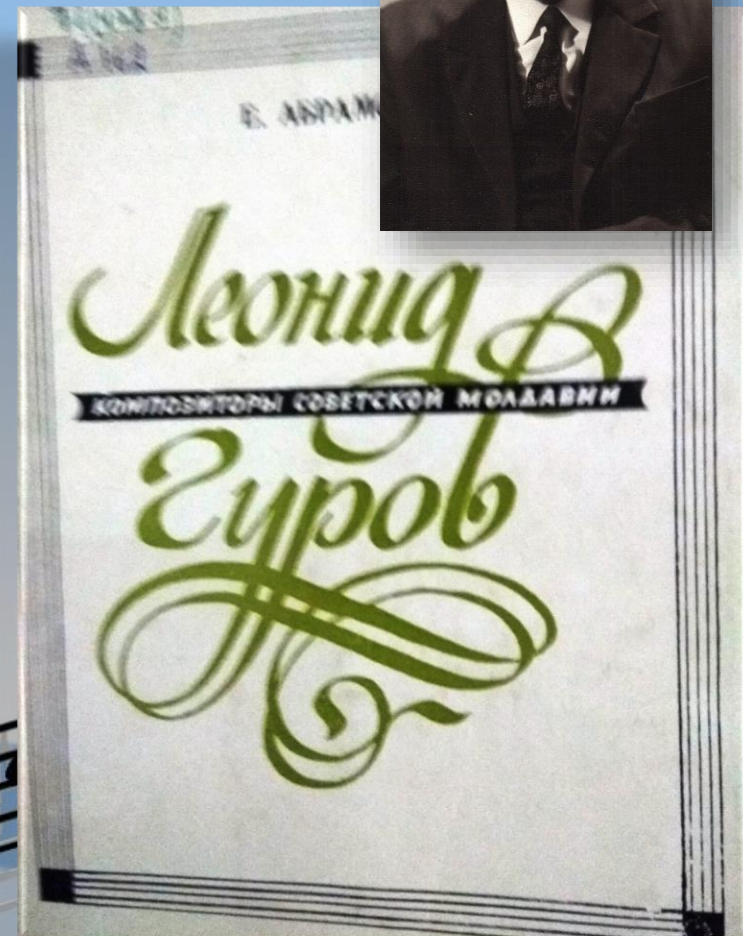
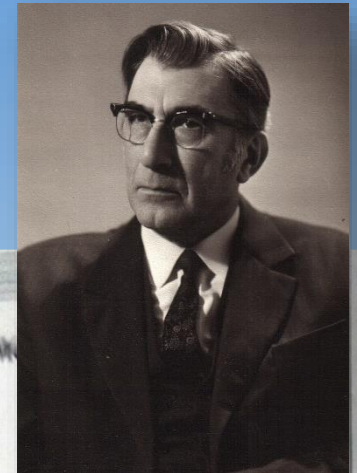
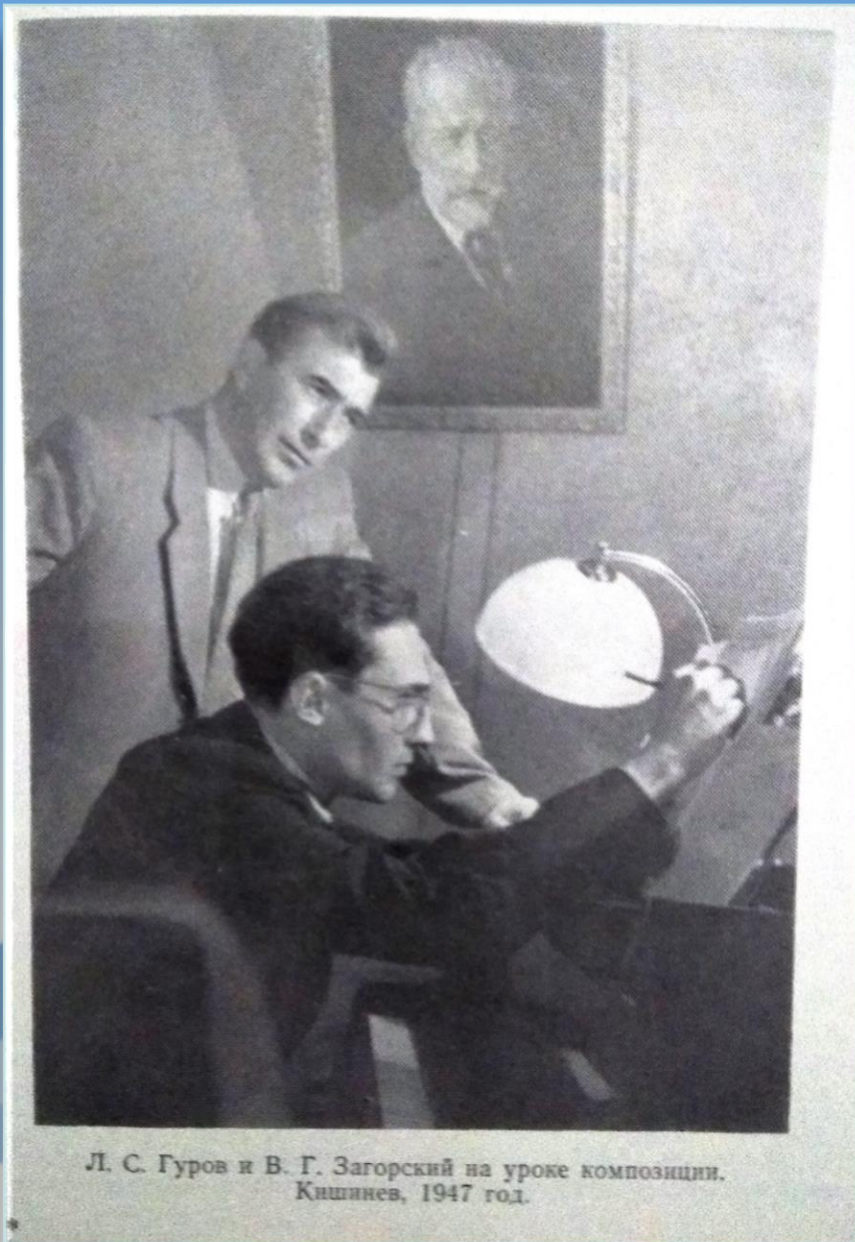
Vasile Zagorschi

a abordat mai multe genuri muzicale:

- **Muzică simfonică:** Simfonia Nr.2 (1991), „Stanze”, în 5 tablouri („Aeriană”; „Crepuscul”; „Candelă”; „Ornic”; „Epilog”) (1996)
- **Muzică vocal-sinfonică:** „Cine scutură rouă”: cantată (1981), redacție nouă pentru cor mixt, soliști și orchestra simfonică (2001)
- **Muzică de concert:** „Diafonii”: muzică pentru pian și orchestră de coarde (1980)
- **Muzică instrumentală de cameră:** „Fantezie” („Crepuscul”) pentru flaut solo (1980), „Sonată-fantezie” pentru pian (1987), „Sonată” pentru vioară solo (1993), „Cvartet” de coarde Nr.2 (1986)

ELEVUL LUI LEONID GUROV

DISCIPOL

Între anii 1975-1980 la Institutul de Stat de Arte „Gavriil Musicescu” din Chișinău, Republica Moldova, Gheorghe Mustea susține licența în compoziție și orchestrație – clasa profesorului universitar Vasile Zagorschi

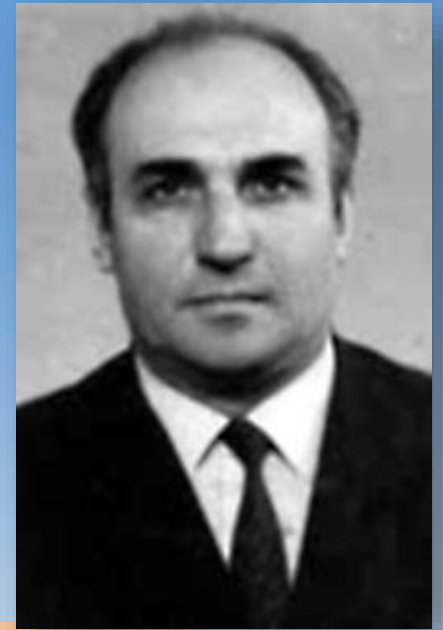
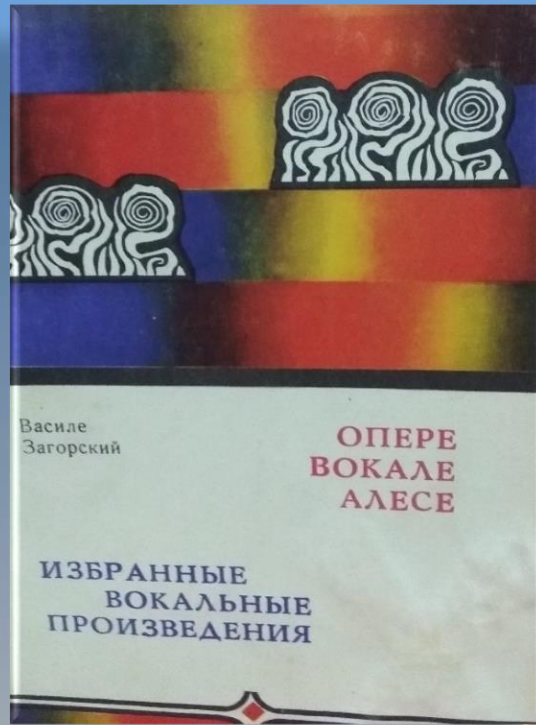
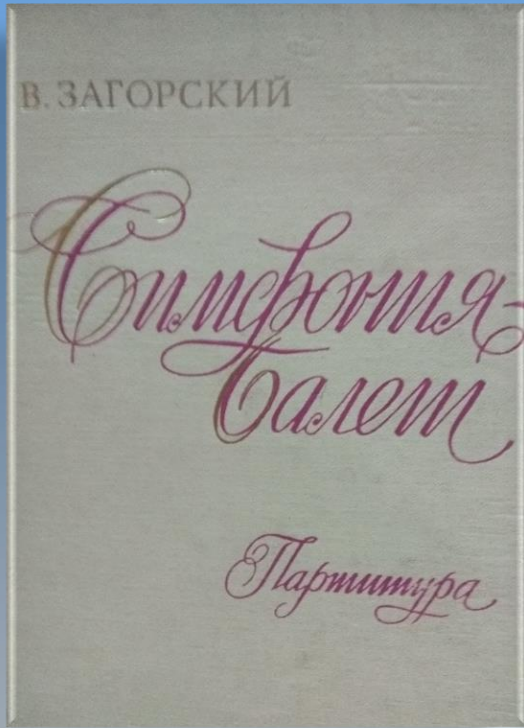

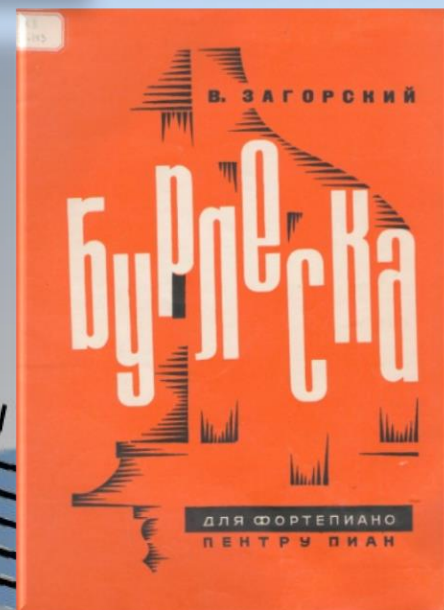
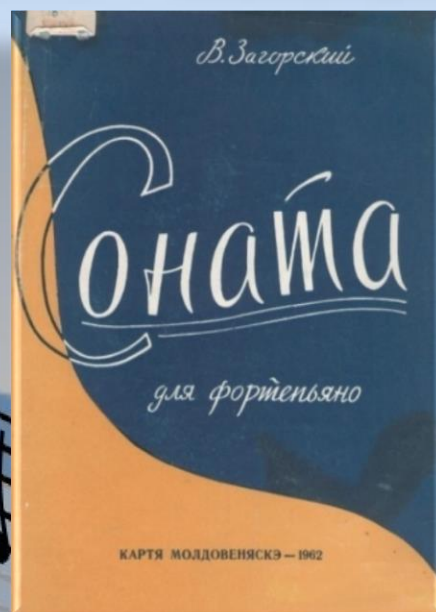
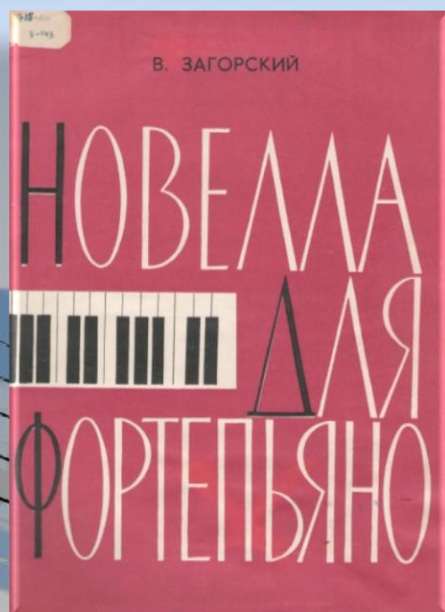
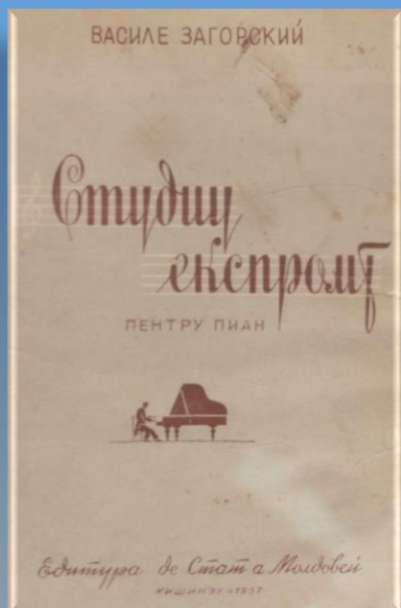
APRECIERI

- **1960 - Maestru Emerit al Artelor din Republica Moldova**
- **1968 - Premiul de Stat din Moldova**
- **1982 - Artist al Poporului, premiile Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova**
- **1997 - „Ordinul Republicii”, cea mai înaltă distincție a țării, pentru succese remarcabile în activitatea de creație, merite deosebite în dezvoltarea și propagarea artei muzicale și contribuție substanțială la formarea personalității artistice a tinerilor compozitori**

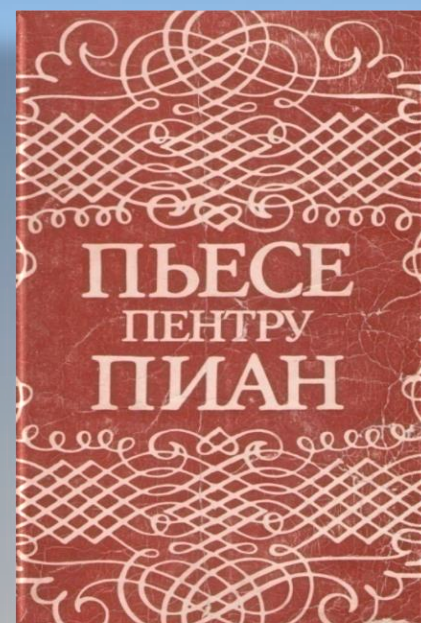
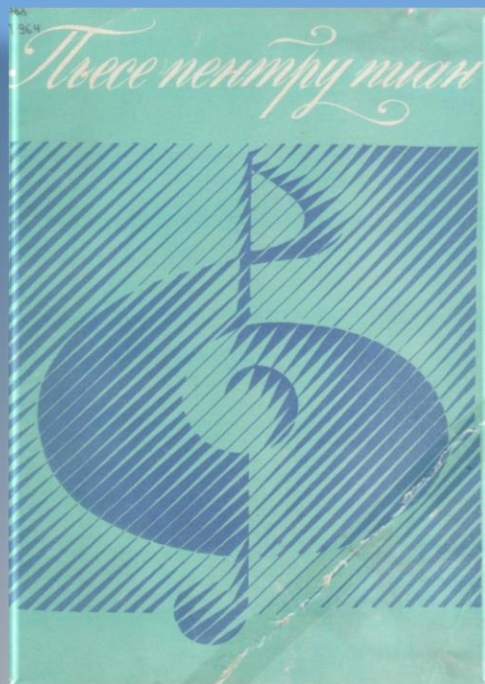
OPERA

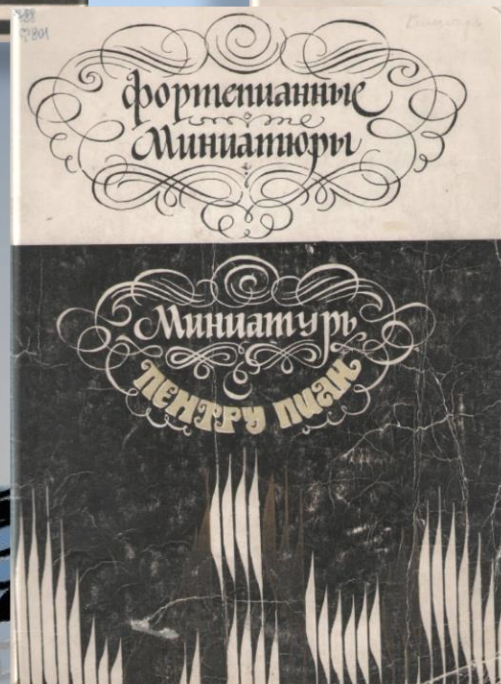
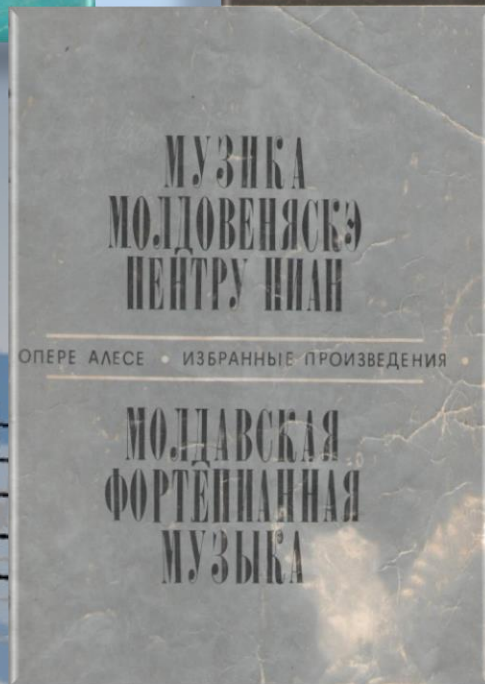
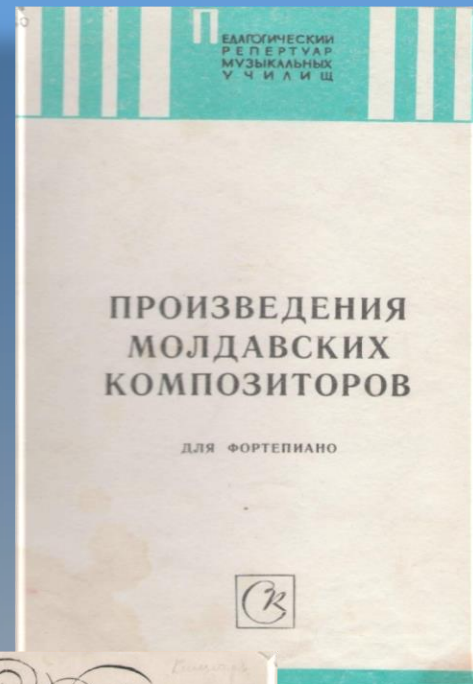
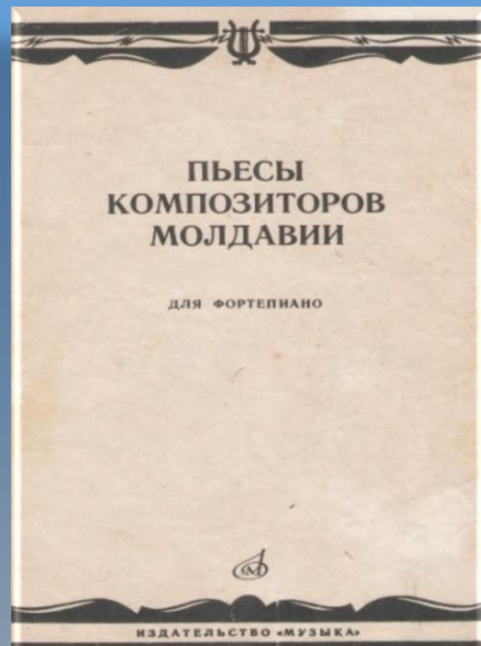
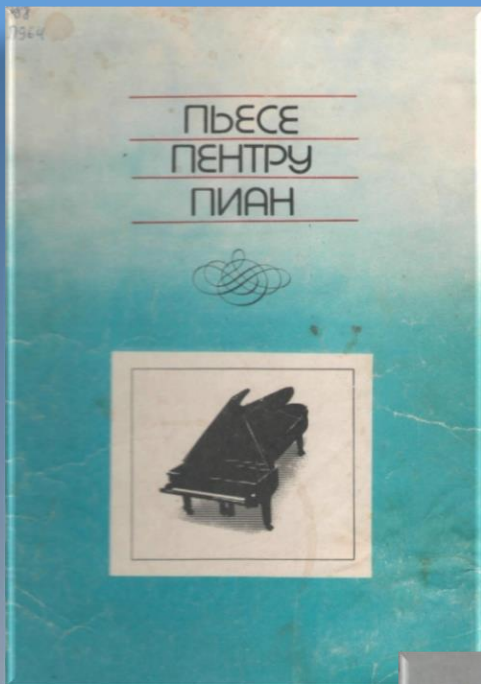

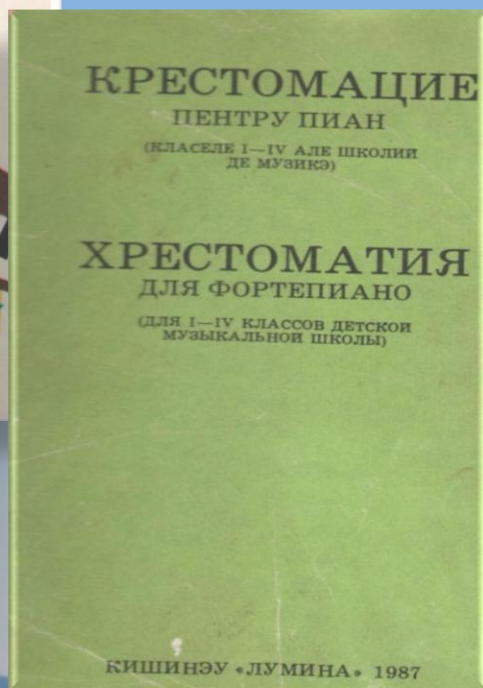

ZAGORSCHI ÎN CULEGERI ,CRESTOMAȚII

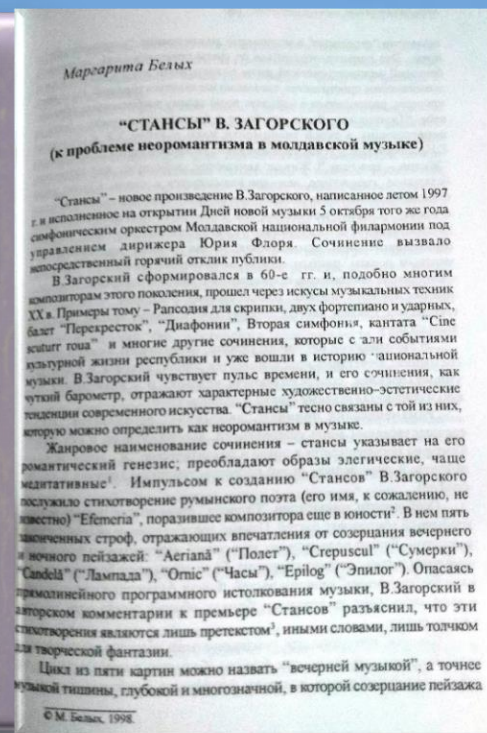
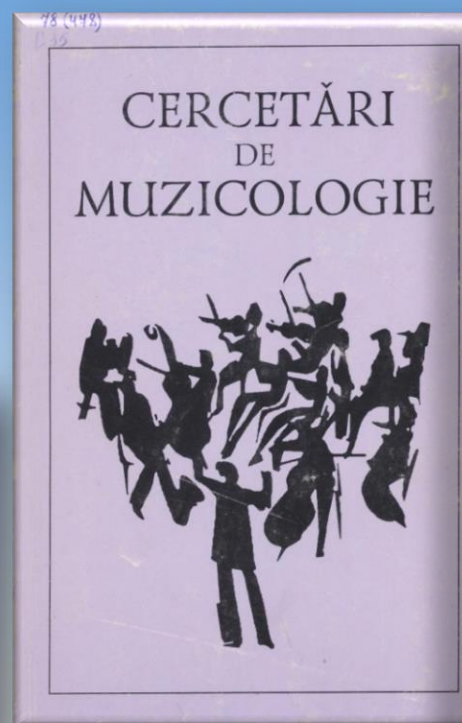
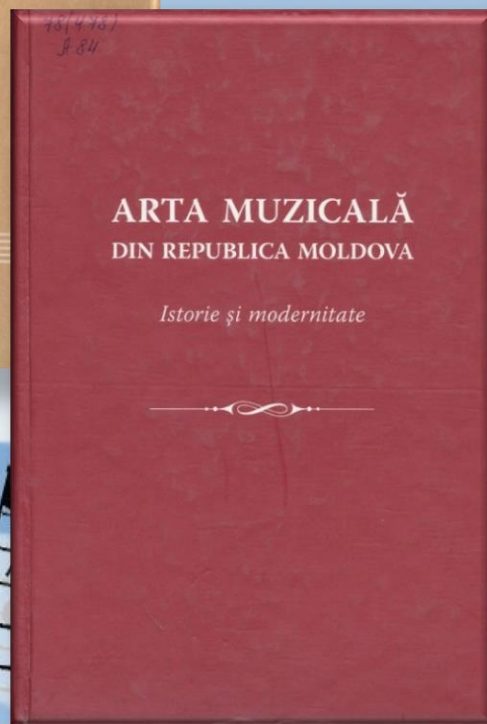

„Plămădit în sânul poporului, cântecul moldovenesc a captivat din timpuri străvechi muzicienii diferitelor popoare. Valorificând nestemata comoară a creației noastre folclorice, compozitorii au căutat s-o imortalizeze în opere, ca apoi să devină cunoscută lumii întregi”.

Folclorul. In: Ghilaș, Victor. *Muzica etnică : tradiție și valoare*. Ch. : Grafema Libris, 2007, p. 8. ISBN 978-9975-9864-6.

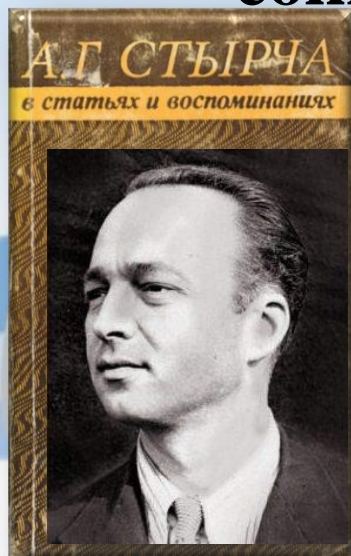
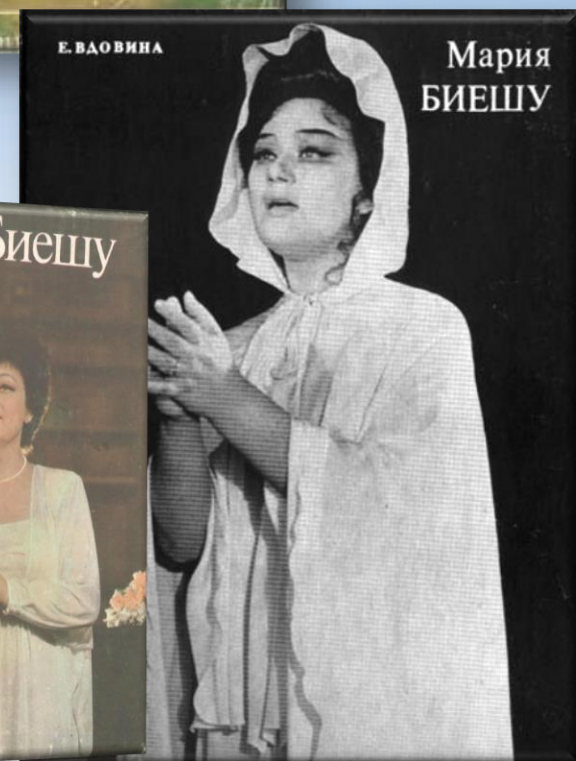
REFERINȚE CRITICE

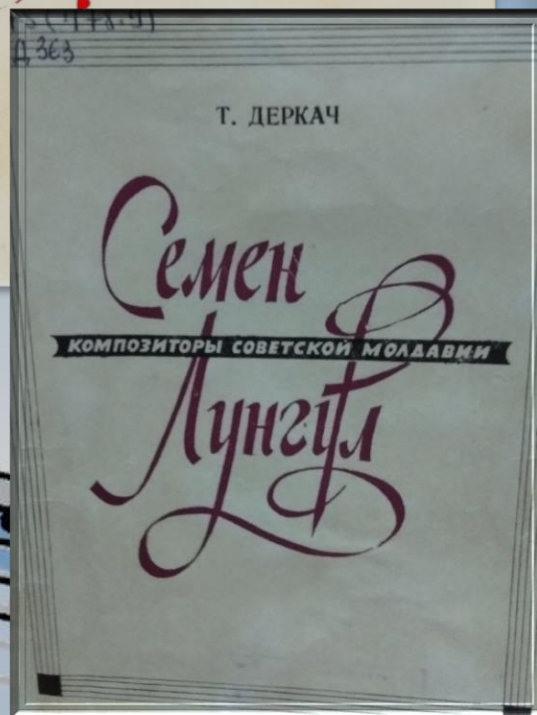
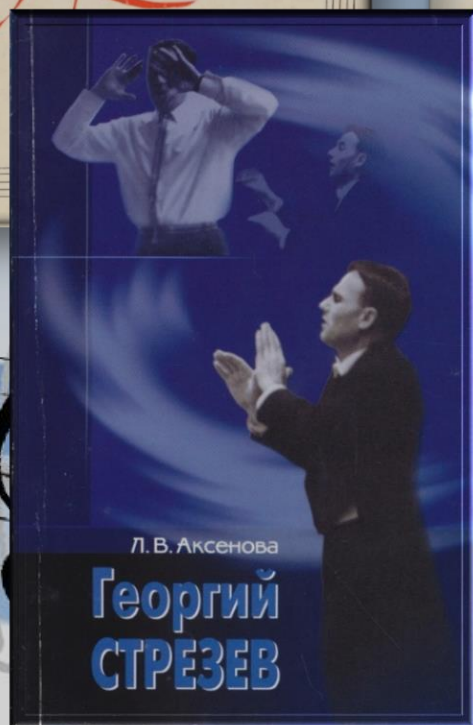
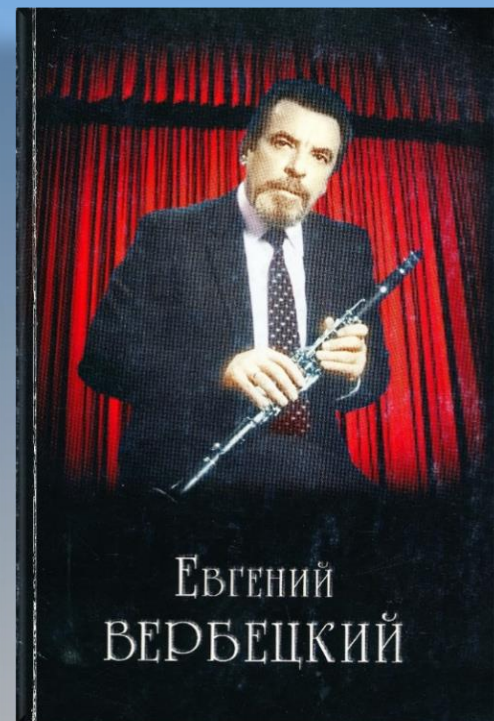
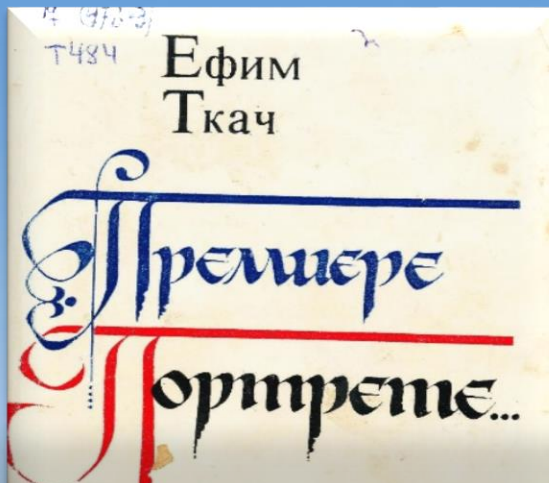
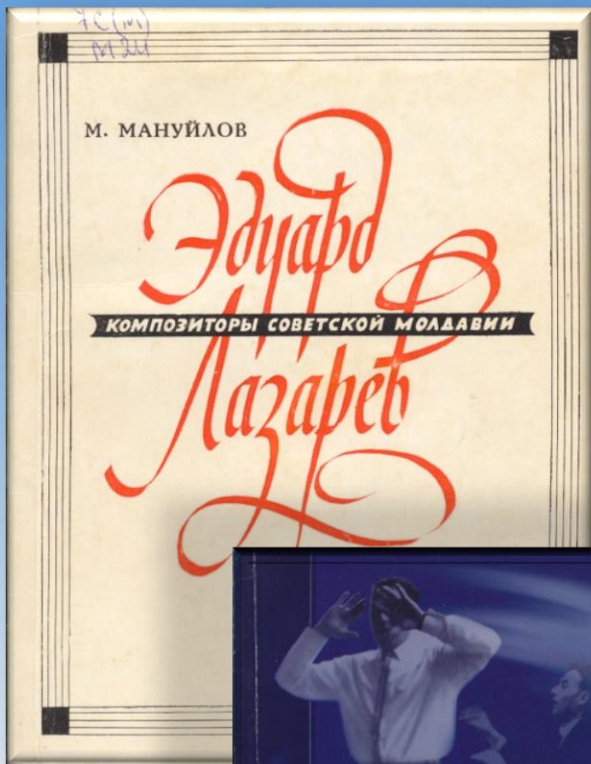

INTERPREȚII

**Alexei Stârcea (1919-1974),
Maria Bieșu (1935-2012),
Tamara Alioșina (1919-1999),
Valentina Savițcaia (1927-2020),
soliste a Teatrului de Operă și
Balet au adus în scenă arii, lucrări
cameral-vocale și romanțele
compozitorului.**

COLABORĂRI

КОГДА ЕСТЬ ЧТО СКАЗАТЬ

Перед тобой, читатель, умная, интересная, в чем-то поучительная книга. С несомненной пользой для себя ее прочтут все, кто имеет хоть какое-то отношение к музыке в самом широком смысле, к фортепианному искусству, в частности. Беру на себя ответственность так утверждать, потому что давно знаком и с героиней повествования — профессором, «маэстро ын арте» Людмилой Ваверко, и с его автором — молодым еще, но достаточно известным музыковедом Сергеем Пожаром. Сотворчество, пусть даже косвенное, этих личностей не могло не принести свои плоды, в чем я с удовлетворением убедился, перечитав рукопись.

«К тайнам пианизма» — это монография о художнике оставившем большой след в молдавской культуре и продолжающем неустанно трудиться на благо ее процветания. Это уроки одной насыщенной событиями жизни и заметки о неустанном, главное — результативном подвижничестве. Это атмосфера с мобитных городов и сменяющихся эпох, контакты с интересными людьми. Это, наконец, обобщение большого опыта талантливой артистки и педагога, отметившей в декабре 1997-го года 50-летие творческой деятельности.

Если бы Ваверко воспитала только Олега Майзенберга — знаменитого сегодня один из лучших пианистов мира — она вошла бы в анналы нашей культуры. Но она не только воспитала, но и сама является пианисткой, концертмейстером, сильных педагогом. Она продолжает учиться и совершенствоваться.

Классные вечера Ваверко. Они всегда интересны и полезны. Они вызывают интерес у разных людей. Я получаю массу положительных отзывов.

Она является хорошим исполнителем. Она вызывает интерес у разных людей. Она продолжает учиться и совершенствоваться.

М(У)Х(У)
1746

Сергей ПОЖАР

К ТАИНСТВАМ ПИАНИЗМА

Гордость Музыкальной Молдовы

Уроки жизни и творчества
Людмилы Ваверко

Кишинев 1999

очерков, в которых обращается к самым разным областям музыкальной действительности. Это важно, это чувствуешь по тексту. Имея такой публицистический и музыкально-критический багаж, музыковед давно овладел точным и выразительным словом, что позволяет нам легко следовать за его мыслью.

Не менее существенно другое: возможность высказаться предоставлена в работе многим, и все приведенные мнения имеют право на существование. Вот слышен обаятельный и одновременно строгий голос Людмилы Вениаминовны, щедро делящейся секретами своего мастерства. Следом приведены мнения учеников, воссоздающих яркие картинки и живые сценки общения с ней. Здесь можно найти и благожелательные отклики местных рецензентов, «закрытые замечания» коллег по кафедре, и наблюдения «со стороны» ведущих мастеров современного пианизма, оценивающих все «по большому счету», и классические цитаты «мэтров», помогающие все сравнивать и обобщать. Ведь педагогика — не просто сумма передающихся молодежи знаний, а творческое, глубоко личностное общение.

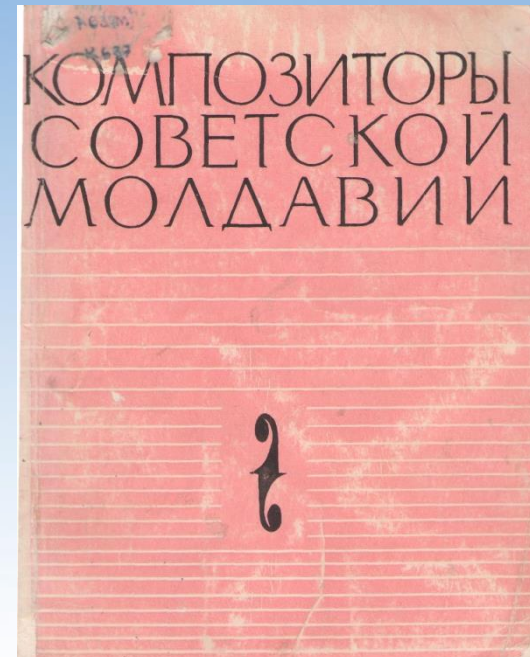
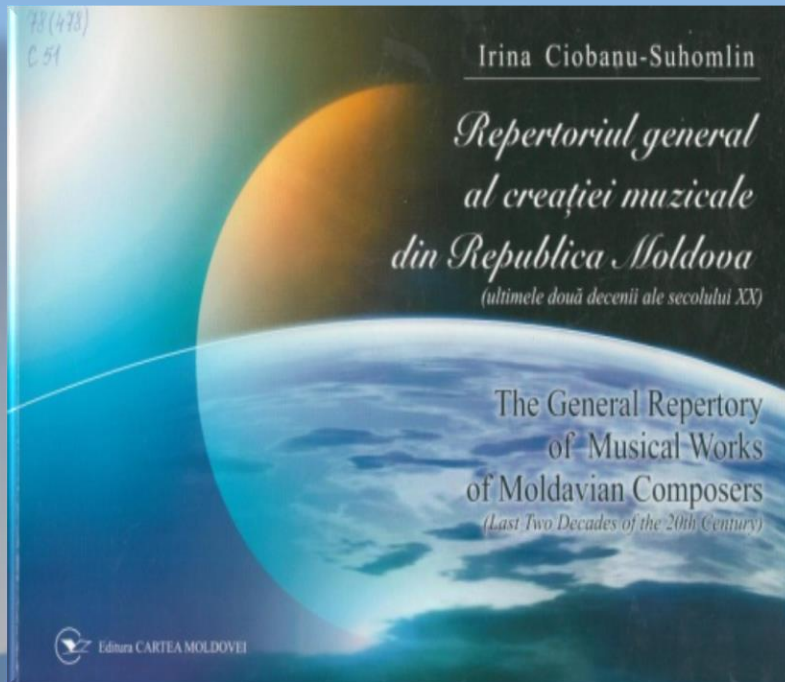
Этим важным качеством наделена и предлагаемая книга — первая в республике, посвященная специфическим проблемам пианизма и музыкального воспитания. Книга об учителе, артистке и человеке Людмиле Вениаминовне Ваверко. Чтобы подойти ближе к истокам, к секретам ее мастерства, необходимо прочесть ее. Причем, не бегло, а внимательно, сопоставляя написанное с собственной (в том числе слушательской) практикой.

Василий Загорский,
народный артист Молдовы

„Artiștii lumii sunt apostoli ai păcii. Fiecare artist contribuie cu talentul său, cu munca sa, la cultivarea frumosului care este menit să dea un impuls pornirilor mai nobile ale sufletului omenesc.”

George Enescu

PREZENȚE ÎN PUBLICAȚII SERIALE

Ministerul Culturii al Republicii Moldova
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

ISSN 1857-2251

Anuar științific:

MUZICĂ, TEATRU, ARTE PLASTICE

2012, nr. 4, pp. 23-36

Anuar Științific: Muzică, Teatru, Arte Plastice

2012, nr. 4

III. Muzica simfonică

ВТОРАЯ СИМФОНИЯ ВАСИЛИЯ ЗАГОРСКОГО КАК ПОКАЗАТЕЛЬ ЗРЕЛОСТИ СИМФОНИЗМА МОЛДОВЫ

SIMFONIA A DOUA DE VASILE ZAGORSCHI CA O MĂRTURIE
A MATURITĂȚII SIMFONISMULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA

VASILE ZAGORSCHI'S *SECOND SYMPHONY* AS EVIDENCE
OF MATURE SYMPHONISM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

ЕЛЕНА МИРОНЕНКО,
профессор, доктор (кандидат) искусствоведения,
Академия музыки, театра и изобразительных искусств

В настоящей статье анализируется Симфония № 2 Василия Загорского, ставшая оригинальным итогом творческой деятельности великого мастера. Написанная по мотивам романа «По ту сторону гор» современного французского писателя Марселя Бриона, трехчастная Симфония гармоничным образом объединяет классико-романтические особенности жанра с его неканоническими чертами, такими как новая программность, рефлексивный тип музыкального мышления, элементы постмодернистской поэтики.

Ключевые слова: композитор, симфония, роман, жанр, драматургия, рефлексивное музыкальное мышление, постмодернистская поэтика

ARTA

Seria ARTE VIZUALE
ARTE PLASTICE, ARHITECTURĂ

Serie nouă

Vol. XXV nr. 1, 2016

— Omagieri

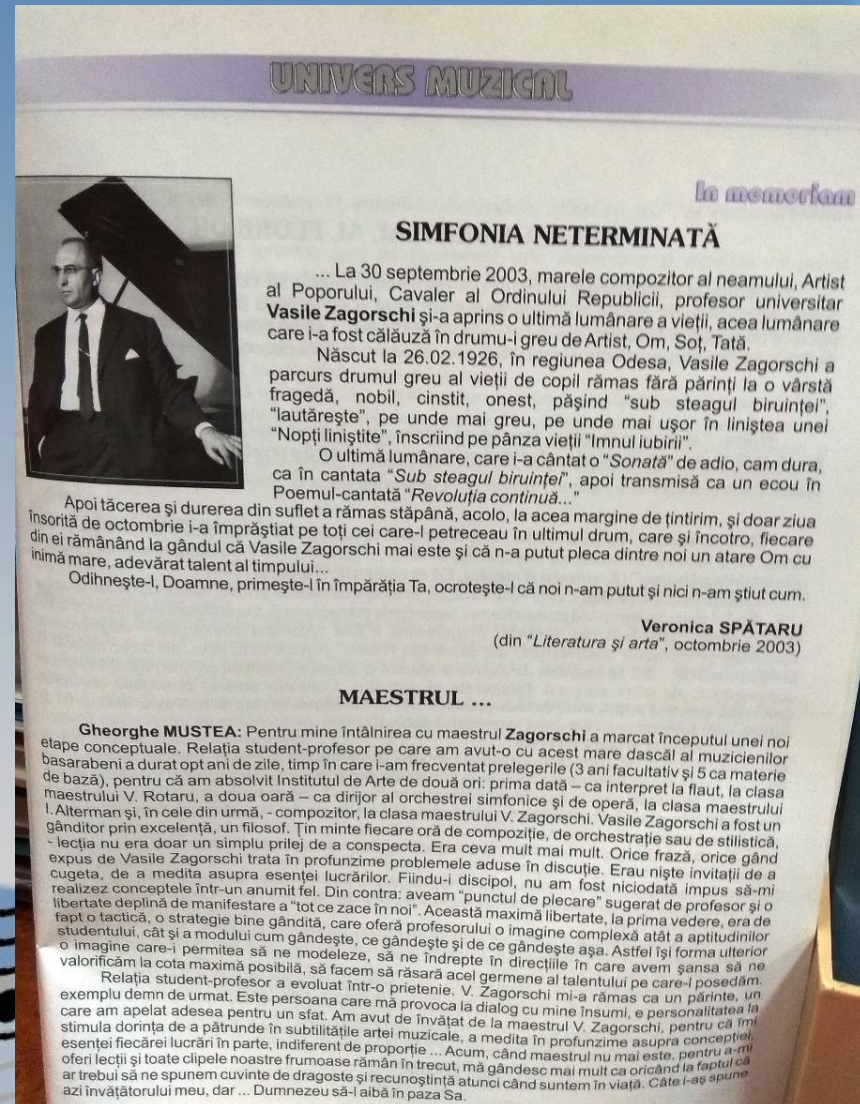
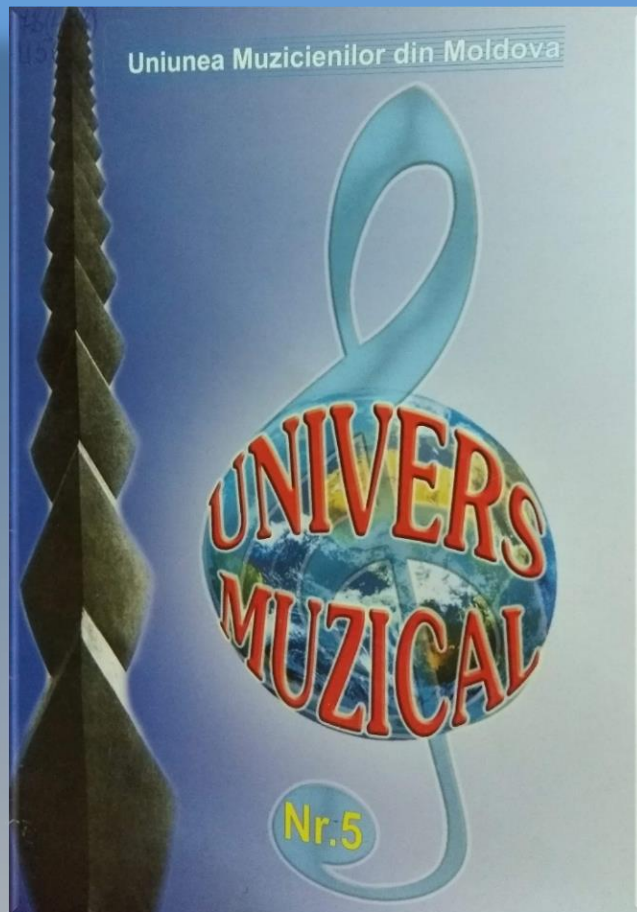
Cuvânt despre contemporanul nostru, muzicianul cu majusculă Vasile Zagorschi (90 de ani de la naștere)

Se întâmplă ca, pe traseul vieții, să întâlnim oameni deosebiți și simplul fapt că ne sunt aproape și accesibili să ne împiedice să apreciem la justa valoare calibrul personalității lor. Conștientizăm proporțiile fenomenului abia după ce un astfel de om pleacă în lumea celor dreپți, iar noi rămănem cu amintirea lăinuirii sale terestre și cu moștenirea pe care ne-a lăsat-o.

Este tocmai cazul lui Vasile Zagorschi, un nume de referință în cultura muzicală a Republicii Moldova. Destinsul muzician s-a născut la 27 februarie 1926 în satul Cara-Mahmed din sudul republicii și s-a petrecut din viață la 30 septembrie 2003. În 1952 a absolvit Conservatorul din Chișinău la clasa de compoziție a lui Leonid Gurov, reușind, în scurt timp, să se impună în branș

tunde, a întâlnirilor de creație, a plenarelor și congreselor, a concursurilor cu participarea tinerilor autori. Confreria compozitorilor și muzicologilor în frunte cu Vasile Zagorschi se îngrijea de expedițiile folclorice pe teren, recoltarea și stocarea mostrelor creației muzicale plurale, de iluminismul muzical adresat generației în creștere, activitatea artistică a copiilor, stimulată, inclusiv, de suita de manifestări din cadrul săptămânii Unionale a Muzicii pentru copii.

Opusurile proaspăt lansate ale membrilor Uniunii Compozitorilor și muzicologilor se făceau auzite și cunoscute pe o arie extinsă, răsunând în sălile de concert ale tuturor republicilor URSS. Să mai amintim, în aceeași ordine de idei, deplasările de documentare, participările la festivaluri prestigioase

UNIVERS MUZICAL

In memoriam

SIMFONIA NETERMINATĂ

... La 30 septembrie 2003, marele compozitor al neamului, Artist al Poporului, Cavaler al Ordinului Republicii, profesor universitar **Vasile Zagorschi** și-a aprins o ultimă lumânare a vieții, acea lumânare care i-a fost călăuză în drumul greu de Artist, Om, Soț, Tată.

Născut la 26.02.1926, în regiunea Odesa, Vasile Zagorschi a parcurs drumul greu al vieții de copil rămas fără părinți la o vârstă fragedă, nobil, cinstit, onest, pășind "sub steagul biruinței", "lautărește", pe unde mai greu, pe unde mai ușor în liniștea unei "Nopti liniștite", înscriind pe pânza vieții "Imnul iubirii".

O ultimă lumânare, care i-a cântat o "Sonată" de adio, cam dura, ca în cantata "Sub steagul biruinței", apoi transmisă ca un ecou în Poemul-cantată "Revoluția continuă..."

Apoi tăcerea și durerea din suflet a rămas stăpână, acolo, la acea margine de țintirim, și doar ziua însoțită de octombrie i-a îmbrățișat pe toți cei care-l petreceau în ultimul drum, care și încotro, fiecare din ei rămânând la gândul că Vasile Zagorschi mai este și că n-a putut pleca dintre noi un atare Om cu inimă mare, adevărat talent al timpului...

Odhnește-l, Doamne, primește-l în Împărăția Ta, ocrotește-l că noi n-am putut și nici n-am știut cum.

Veronica SPĂTARU

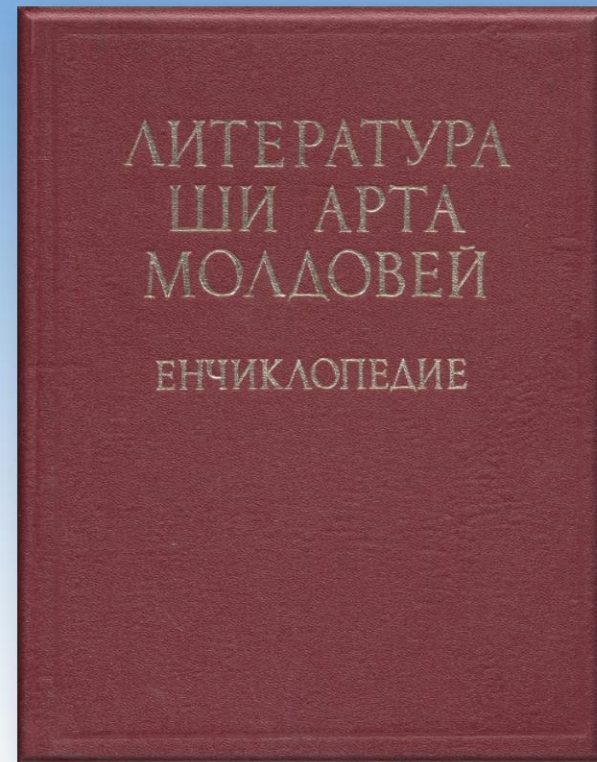
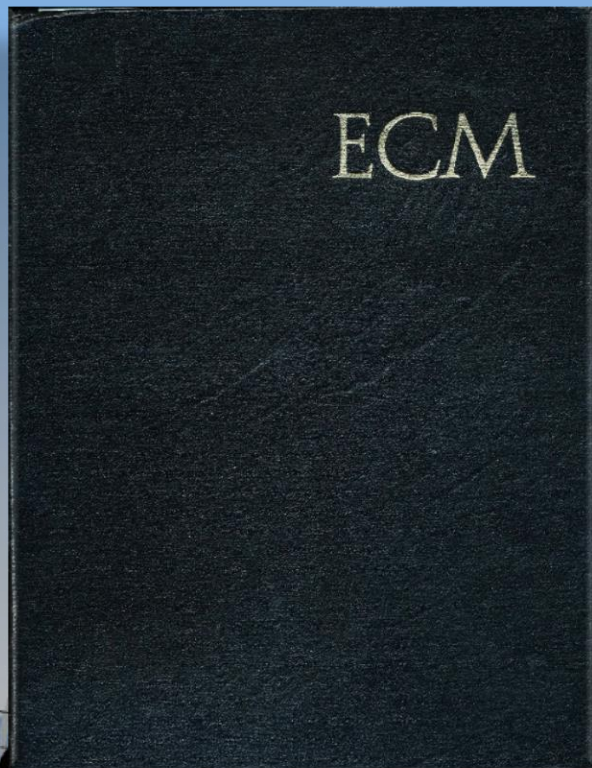
(din "Literatura și arta", octombrie 2003)

MAESTRUL ...

Gheorghe MUSTEA: Pentru mine întâlnirea cu maestrul **Zagorschi** a marcat începutul unei noi etape conceptuale. Relația student-profesor pe care am avut-o cu acest mare dascăl al muzicienilor basarabeni a durat opt ani de zile, timp în care i-am frecventat prelegerile (3 ani facultativ și 5 ca materie de bază), pentru că am absolvit Institutul de Arte de două ori: prima dată – ca interpret la flaut, la clasa maestrului V. Rotaru, a doua oară – ca dirijor al clasei maestrului V. Zagorschi. Vasile Zagorschi a fost un gânditor prin excelență, un filosof. Țin minte fiecare oră de compoziție, de orchestrație sau de stilistică, - lecția nu era doar un simplu prilej de a conspecta. Era ceva mult mai mult. Orice frază, orice gând expus de Vasile Zagorschi trata în profunzime problemele aduse în discuție. Erau niște invitații de a cugeta, de a medita asupra esenței lucrărilor. Fiindu-i discipol, nu am fost niciodată impus să-mi realizez conceptele într-un anumit fel. Din contra: aveam "punctul de plecare" sugerat de profesor și o libertate deplină de manifestare a "tot ce zace în noi". Această maximă libertate, la prima vedere, era de fapt o tactică, o strategie bine gândită, care oferă profesorului o imagine complexă atât a aptitudinilor o imagine care-i permitea să ne modeleze, să ne îndrepte în direcțiile în care avem șansa să ne valorificăm la cota maximă posibilă, să facem să răsară acel germen al talentului pe care-l posedăm.

Relația student-profesor a evoluat într-o prietenie. V. Zagorschi mi-a rămas ca un părinte, un exemplu demn de urmat. Este persoana care mă provoca la dialog cu mine însumi, și personalitatea la care am apelat adesea pentru un sfat. Am avut de învățat de la maestrul V. Zagorschi, pentru că îmi stimula dorința de a pătrunde în subtilitățile artei muzicale, a medita în profunzime asupra conceptelor esenței fiecărei lucrări în parte, indiferent de proporție. ... Acum, când maestrul nu mai este, pentru a-mi oferi lecții și toate clipele noastre frumoase rămân în trecut, mă gândesc mai mult ca oricând la faptul că ar trebui să ne spunem cuvinte de dragoste și recunoștință atunci când suntem în viață. Câte i-aș spune azi învățătorului meu, dar ... Dumnezeu să-l aibă în paza Sa.

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚE

PREZENȚE ÎN FILATELIE

VASILE ZAGORSCHI,
compozitor și pedagog

MD-2012
CHIȘINĂU
27.02.20

PRIMA ZI A
EMISIUNII

VASILE
ZAGORSCHI

Destinatar: _____

_____
_____
_____
_____

PREZENȚE ÎN INTERNET

The screenshot shows the Moldova Encyclopedia website. At the top, there is a navigation bar with the text "ENCICLOPEDIA de la A la Z" and a search bar. Below this, the word "MOLDOVENII" is prominently displayed. A search bar contains the text "Mănușățiu de Google". The main content area is titled "Zagorschi Vasile" and includes a small portrait of the composer. The text below the portrait provides biographical information: "S-a născut la 27 februarie în anul 1926 în satul Sevcenko, Chișinău, județul Ismail, astăzi Ucraina. A absolvit cursurile liceului „Băgălin Petricicu Hașdeu” de la Chișinău (1941-1944) și Gimnaziul „Alexandru Lahovari” din Rîbnicu-Vitea, România (1944-1945). În anul 1952 a absolvit Conservatorul din Chișinău, clasa compoziție a profesorului Leonid Gurv. A fost Președinte al Uniunii Compozitorilor din Moldova (1994-1998). Din anul 1978 până în 1990 a fost membru al Comitetului Executiv al Consiliului Mușical Internațional UNESCO. Vasile Zagorschi a abordat mai multe genuri muzicale, precum: muzica de cameră, muzica simfonică, teme muzicale pentru filme și spectacole teatrale. A activat în calitate de director al Teatrului de Operă și Balet din Chișinău și ca profesor al Conservatorului de Stat din Chișinău (actualmente – Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice), a fost și docent la catedra de „Teorie și compoziție”.

<https://m.moldovenii.md/md/people/66>

<https://audiovideoteca.wordpress.com/2016/02/26/vasile-zagorschi-90-ani-de-la-nastere/>

The screenshot shows the Audiovideoteca website. The header includes the text "AUDIOVIDEOTECA" and "Biblioteca Națională a Republicii Moldova". Below the header, there is a large image of a musical waveform. At the bottom, there is a section titled "Vasile Zagorschi – 90 ani de la naștere" with a "Galerie" button and a small portrait of the composer.

The screenshot shows the Chișinăul Muzical website. The header includes the text "CHIȘINĂUL MUȘICAL" and "Blogul Bibliotecii de Arte 'Tudor Arghezi'". Below the header, there is a section titled "Zagorschi Vasile, compozitor, pianist și profesor".

<https://bibliomusic.wordpress.com/2016/02/18/zagorschi-vasile-compozitor-pianist-si-profesor/>

<https://zenodo.org/record/4756127#.YKliZKgzY2w>

The screenshot shows the Zenodo website. The header includes the text "zenodo" and "Search". Below the header, there is a section titled "Vasile Zagorschi : Biobibliografie" with a "Book" button and "Open Access" link. The text below the title provides information about the biobibliography: "Prezenta lucrare Vasile Zagorschi : Biobibliografie a fost elaborată în cadrul Proiectului editorial „Moldavica”, colecția „Compozitorii Moldovei”, inițiată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova și este consacrată celei de-a 95-a aniversări a unuiu dintre cei mai renumiți, influenți și apreciați oameni din cultura muzicală națională a secolului al XX-lea. Lucrarea cuprinde diverse tipuri de documente: cărți, publicații seriale, documente de muzică tipărită, manuscrise, documente grafice, documente audio, video, documente electronice și reunește 675 de descrieri bibliografice, precum: 79 de articole, recenzii, eseuri, monografii de autor din perioada anilor 1956-2019; 147 de articole în ediții periodice, culegeri, volume de sinteză; 7 cuvântări; 28 de interviuri, convorbiri; 60 de note muzicale și partituri dintre care compune 26 de manuscrise; 146 de înregistrări la radio în perioada anilor 1956-2006; 120 de resurse electronice, inclusiv și materiale audiovideo; 9 titluri de filme; 72 de referințe și comentarii critice din perioada anilor 1958-2018; 4 discuri de vinil; 2 titluri de grafică bidimensională; 1 filatelie. Prezenta biobibliografie constituie un suport pentru diferite solicitări de informare și documentare, fiind destinată tuturor celor interesați de personalitatea compozitorului Vasile Zagorschi.

RESURSE ELECTRONICE

- ❖ **Colecțiile Bibliotecii Științifice USARB** <http://primo.libuniv.md/>
- ❖ <http://www.andreilupan.com/loaditem.do?id=10000837>
- ❖ <https://www.moldpres.md/news/2021/02/27/21001515>
- ❖ <https://audiovideoteca.wordpress.com/2016/02/26/vasile-zagorschi-90-ani-de-la-nastere/>
- ❖ <https://amtap.md/ro/corul-mixt-al-amtap.html>
- ❖ <https://www.slideshare.net/bibartelor/muzica-tiparita-a-compozitorului-v-zagorschi>

Realizat:
Elena ȚURCAN,
bibliotecar, Sala de împrumut Nr. 3 Documente Muzicale,
Secția de Relații cu publicul

Coordonator:
Valentina TOPALO, bibliotecar principal

